

SPIS TREŚCI

4. Zasady współpracy międzyregionalnej oraz instrumenty realizacji polityki przestrzennej na obszarze pogranicza.....	2
4.1. Zasady współpracy w sferze planowania przestrzennego i regionalnego	2
4.2. Planowanie przestrzenne w polityce regionalnej w perspektywie lat 2014-2020	6
4.3. Standaryzacja zapisów planistycznych na poziomie regionalnym	12
4.4. System informacji przestrzennej i monitoring realizacji celów planowania przestrzennego	25

4. ZASADY WSPÓŁPRACY MIĘDZYREGIONALNEJ ORAZ INSTRUMENTY REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ NA OBSZARZE POGRANICZA

4.1. Zasady współpracy w sferze planowania przestrzennego i regionalnego

Planowanie przestrzenne jest instrumentem prawnego określania warunków dopuszczających gospodarowanie przestrzenią poprzez tworzenie dokumentów planistycznych i strategicznych na szczeblu gminnym, wojewódzkim i krajowym.

Opracowanie dokumentu pn. *Studium integracji przestrzennej polskiej części pogranicza Polski i Niemiec* wynika z ustaleń VI posiedzenia Polsko-Niemieckiego Komitetu ds. Gospodarki Przestrzennej (Szczecin, maj 2006 roku). Dokument ten ma być pierwszym etapem pracy nad wspólnym, polsko-niemieckim projektem odniesionym do spójnego obszaru funkcjonalnego, położonego między aglomeracjami Berlina, Poznania, Szczecina, Wrocławia, Drezna i ewentualnie Pragi. Oczekuje się, że projekt ten powinien przyczynić się do wzmocnienia konkurencyjności tego obszaru w Europie.

Zadanie to jest realizacją zapisu z art. 46. ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którym *minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej (...) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego prowadzi współpracę transgraniczną i przygraniczną w zakresie zagospodarowania przestrzennego*.¹

Dla realizacji tego zadania województwa zachodnie; zachodniopomorskie, lubuskie i dolnośląskie podjęły wspólnie z Ministrem Infrastruktury (obecnie MTBiGM) współpracę opartą na porozumieniu, podpisanym 28 czerwca 20120 roku. Opracowywany dokument, pn. „Studium integracji przestrzennej polskiej części pogranicza Polski i Niemiec” określa priorytety przestrzenne i umożliwia podejmowanie decyzji w sprawie kształtowania wspólnej, spójnej polityki przestrzennej dla obszaru polskiej części pogranicza Polski i Niemiec.

Głównym celem opracowania „Studium Integracji ...” jest wskazanie kierunków rozwoju obszaru pogranicza Polski i Niemiec w celu poprawy jego spójności przestrzennej dla realizacji wyzwań integracyjnych w Unii Europejskiej. Aby osiągnąć założony cel należy: wypracować spójną politykę przestrzenną polskiej części obszaru pogranicza Polski i Niemiec oraz innowacyjne zasady współpracy międzyregionalnej w zakresie planowania przestrzennego, a także standardy zapisów planistycznych i systemu informacji o planowaniu przestrzennym, ponadto należy stworzyć instrumenty wspomagające formułowanie dokumentów planistycznych i programowych dla perspektywy finansowej UE w latach 2014-2020.

Całokształt zagadnień związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym w Polsce reguluje ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami). Ustawa wprowadza trójstopniowy system planowania przestrzennego – na poziomie gminy, województwa i na szczeblu krajowym.

Planowanie przestrzenne w gminie – obejmuje kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie dwóch rodzajów dokumentów: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje

¹ Na podstawie informacji Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (www.transport.gov.pl)

takim opracowaniem. Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Studium nie jest aktem prawa miejscowego.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się w celu ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Przed podjęciem uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego wójt, burmistrz albo prezydent miasta m.in. wykonuje analizy dotyczące stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami studium. Plan miejscowy jest aktem prawa miejscowego.

Do zadań samorządu województwa należy kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w województwie, w tym uchwalanie planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia ustalenia koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, programy zawierające zadania rządowe, służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, ustalenia strategii rozwoju województwa oraz inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa określa się m.in. kierunki powiązań transgranicznych.

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej państwa należy do zadań Rady Ministrów i wyraża się w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, uwzględniając cele zawarte w rządowych dokumentach strategicznych sporządza koncepcję przestrzennego zagospodarowania kraju, która uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju kraju w oparciu o przyrodnicze, kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania, o których mowa w przepisach odrębnych, a także prowadzi współpracę zagraniczną w tym zakresie. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego prowadzi współpracę transgraniczną i przygraniczną w zakresie zagospodarowania przestrzennego.

Od dnia 1 stycznia 2013 r. wejdzie w życie ustawa z dnia 13 lipca 2012 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 951). Zawarte w niej przepisy włączają zagadnienia związane z zagospodarowaniem przestrzennym oraz polityką miejską do działu rozwój regionalny. Rozszerzenie kompetencji ministra rozwoju regionalnego stworzy warunki do kompleksowego gospodarowania przestrzenią i rozwojem kraju oraz uczyni go jednym ośrodkiem decyzyjnym odpowiedzialnym za budowanie zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem. Dotychczas sprawy związane z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym były w gestii ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, funkcjonującego w ramach Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej. Zmiany polegające na utworzeniu jednego ośrodka decyzyjnego pozwolą na sprawne przygotowanie rozwiązań strategicznych, dotyczących polityk przestrzennej i miejskiej. Dzięki temu dojdzie do uporządkowania zasad gospodarowania przestrzenią i stworzenia przejrzystych zasad jej użytkowania.

Zmiany te umożliwią również wprowadzenie współzależności celów polityki przestrzennej z celami polityki rozwoju, a także osiągnięcie większej spójności planowania strategicznego z programami współfinansowanymi ze środków unijnych. Możliwa będzie także lepsza koordynacja podmiotów i polityk publicznych, a także spójność w określaniu działań państwa w sferze legislacyjnej i instytucjonalnej dla wzmocnienia efektywności systemu planowania przestrzennego i działań rozwojowych. Wprowadzenie regulacji usprawni programowanie rozwoju na poziomie krajowym i regionalnym. W tym samym resorcie samorządy województw będą miały możliwość uzgadniania planów zagospodarowania przestrzennego z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju i jednocześnie strategii rozwoju województw z krajową strategią rozwoju regionalnego. Ponadto ministerstwo rozwoju regionalnego będzie odpowiedzialne za programowanie w ramach polityki spójności UE. Będzie to zapewniło spójność w wydatkowaniu środków unijnych.

Pomiędzy dokumentami na wszystkich poziomach planowania przestrzennego następuje przepływ informacji w toku prowadzonych procedur planistycznych. Dzieje się to w oparciu o instrumenty wniosków, opinii i uzgodnień. Na początku procedury tworzenia konkretnego dokumentu, organ wła-

ściwy ogłasza o przystąpieniu do sporządzania planu/studium i prosi o składanie wniosków dotyczących dokumentu. Zawiadamia na piśmie instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania dokumentu. Po sporządzeniu projektu dokumentu, w toku dalszej procedury, występuje o opinie oraz uzgadnia projekt z organami określonymi w przepisach odrębnych.

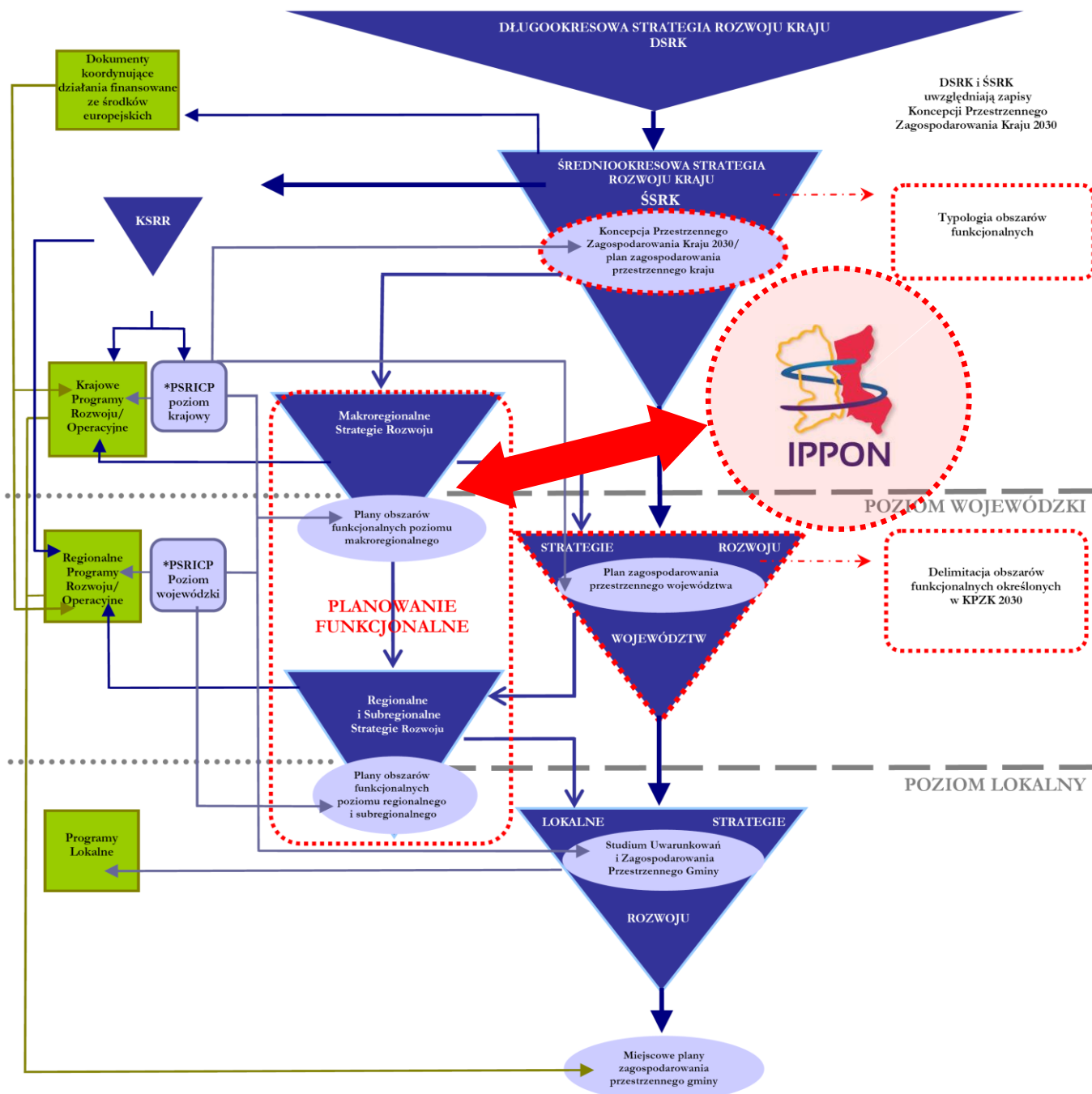
Ministrowie i centralne organy administracji rządowej, w zakresie swojej właściwości rzeczowej, sporządzają programy zawierające zadania rządowe, służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej a od 1 stycznia 2013 r. ministrowie i centralne organy administracji rządowej występują do marszałka właściwego województwa z wnioskiem o wprowadzenie programów do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ponadto od 1 stycznia 2013 r. minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego koordynuje zgodność planów zagospodarowania przestrzennego województw z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łączy planowanie krajowe z planowaniem miejscowym i formułuje propozycje do koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, planu zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich i projektów międzynarodowych o charakterze planistycznym. Z drugiej strony stanowi podstawę do formułowania regionalnych wniosków do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich oceny pod kątem realizacji celów regionalnych. Samorządom lokalnym i inwestorom plan dostarcza informacji, jakie dobre praktyki powinni stosować w gospodarowaniu przestrzenią.

Plan nie jest aktem prawa miejscowego i nie narusza uprawnień gmin w zakresie planowania miejscowego; nie stanowi też podstawy prawnej wydawania decyzji administracyjnych. Jest jednak aktem kierownictwa wewnętrznego – wiąże organy i jednostki organizacyjne samorządu województwa oraz inne organy w zakresie dokonanych z nimi uzgodnień. Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa wprowadza się do planu miejscowego po uprzednim uzgodnieniu terminu realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i warunków wprowadzenia ich do planu miejscowego. Uzgodnienia przeprowadza marszałek województwa z wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta.

Opisany tu syntetycznie system planowania przestrzennego, funkcjonujący w Polsce, będzie w najbliższych latach ulegał harmonijnej ewolucji w kierunku integracji społeczno-gospodarczego planowania strategicznego z polityką przestrzenną na poziomie krajowym i regionalnym poprzez zwiększenie stopnia zgodności dokumentów strategicznych w tych obszarach oraz częściową ich integrację metodologiczną. Podjęte zostaną również działania w sferze wdrażania tej polityki na poziomie lokalnych dokumentów w zakresie planowania przestrzennego. Podstawą tak sformułowanego kierunku integracji polityki regionalnej jest dążenie do jej terytorialności narzucone przez Komisję Europejską i przyjęte w krajowym dokumencie strategicznym — Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030, na mocy uchwały Rady Ministrów z 13 grudnia 2011 roku. Obraz wizji funkcjonowania zmodyfikowanego, zintegrowanego z planowaniem społeczno-gospodarczym, systemu planowania przestrzennego w Polsce przedstawia poniższy rysunek zaczerpnięty z opublikowanej 27 kwietnia 2012 roku, wyżej cytowanej uchwały Rady Ministrów. Jednym z bardziej znaczących uregulowań, widocznych na tym schemacie jest przenikanie polityki przestrzennej z poziomu krajowego bezpośrednio do poziomu regionalnego a nawet do poziomu lokalnego przy pomocy instrumentu „obszary funkcjonalne”, dla których opracowane zostaną odpowiednie dokumenty planistyczne (studia). Studium integracji (IPPON) wpisuje się w prognozowaną strukturę zmodyfikowanego systemu planowania przestrzennego ponieważ zawiera nie tylko zapisy w skali regionalnej ale również w skali lokalnej dla miast rozprzestrzeniających się transgranicznie. Ponieważ całe pasmo pogranicza Polski i Niemiec opisane zostało w KPZK2030 jako obszar dodatkowych impulsów rozwojowych na tle środkowoeuropejskiego regionu wieloprzestrzennego — rezultaty projektu IPPON mogą być traktowane jako modelowe podejście do transgranicznej integracji przestrzennej również w skali urbanistycznej. Jednak podstawowym polem implementacji ustaleń „Studium integracji przestrzennej...” będą dokumenty strategiczne, w tym plany zagospodarowania przestrzennego województw oraz sama Koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju 2030.

Docelowy hierarchiczny system planowania w Polsce

- Strategie rozwoju każdego poziomu zarządzania strategicznego
- Plany zagospodarowania przestrzennego każdego poziomu planowania
- Programy rozwoju/operacyjne poziomu krajowego i regionalnego zapewniające realizację inwestycji
- PSRICP – Programy służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim
- Główny nurt planowania strategicznego
- Funkcjonalne planowanie strategiczne uwzględniające każdy poziom planowania strategicznego
- Planowanie operacyjne

PLANOWANIE FUNKCJONALNE:
 Typologia obszarów funkcjonalnych – KPZK 2030
 Delimitacja obszarów funkcjonalnych określonych w KPZK 2030 na poziomie regionalnym i makroregionalnym

Źródło: *Konceptcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*

4.2. Planowanie przestrzenne w polityce regionalnej w perspektywie lat 2014-2020

Bardzo ważnym elementem kształtującym politykę rozwojową polskich regionów, w tym obszaru pogranicza jest dostępność funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. O wielkości wsparcia finansowego i generalnym przeznaczeniu tych funduszy decyzje podejmowane są w cyklu sześcioletnim. Obecny okres programowania 2007-2013 kończy się, a obecnie prowadzona jest dyskusja nad nowym okresem w latach 2014-2020. Kwota funduszy strukturalnych jaka będzie dostępna Polsce podlega obecnie negocjacom. Prawdopodobnym jest, że jej wartość będzie wyższa lub podobna do wielkości przekazanej w latach 2007-2013. W latach 2014-2020 zakres decentralizacji systemu wdrażania funduszy w Polsce będzie większy niż obecnie.

Reforma polityki strukturalnej Unii Europejskiej związana jest z realizacją strategii Europa 2020. Jej głównymi celami są wspieranie rozwoju inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu. Wspieranie rozwoju inteligentnego oznacza zwiększenie roli wydatków na wiedzę, innowacje, kształcenie i technologie cyfrowe. Rozwój zrównoważony związany jest z bardziej efektywnym wykorzystaniem zasobów przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu oznacza koncentrację na zwiększeniu aktywności zawodowej społeczeństw Unii Europejskiej, podnoszeniu kwalifikacji oraz walce z ubóstwem. Cele te realizowane są przez siedem inicjatyw flagowych oraz 10 zintegrowanych wytycznych dla polityki gospodarczej i zatrudnienia. Do inicjatyw flagowych należą:

1. Unia innowacji;
2. Mobilna młodzież,
3. Europejska agenda cyfrowa;
4. Europa efektywnie korzystająca z zasobów;
5. Polityka przemysłowa w erze globalizacji;
6. Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia;
7. Europejski program walki z ubóstwem.

Przewiduje się reformę polityki strukturalnej Unii Europejskiej, w tym połączenie celów jej funkcjonowania we Wspólnych Ramach Strategicznych. W politykę spójności włączone zostaną następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejski Fundusz Morski i Rybactwa. Kluczowe proponowane zmiany polityki spójności zostały przedstawione przez Komisję Europejską 6 października 2011 r. w projektach rozporządzeń regulujących wyżej wymienionych funduszy. Przewiduje się ograniczenie wsparcia do 11 celów tematycznych:

1. Badania naukowe, rozwój technologiczny i innowacje;
2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych;
3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury;
4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów;
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;
9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem;

10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;

11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

Wstępna przewidywana na podstawie m.in. ograniczeń wynikających z projektu rozporządzeń przedstawionych przez Komisję Europejską alokacja środków dla Polski na lata 2014-2020 wskazuje na dość znaczące zmiany odnośnie prowadzonej polityki rozwoju. Wzroście ulegnie wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji. Sprzyjać to będzie w szczególności rozwojowi ośrodków metropolitalnych oraz krajowych ośrodków równoważenia rozwoju, które mogą stać się kołem zamachowym gospodarki obszaru polskiej części pogranicza Polski i Niemiec. Zmniejszy się możliwość finansowania rozwoju instytucji kultury, a realizowane projekty z tego zakresu będą w większym stopniu musiały być powiązane z innowacyjnością, cyfryzacją, przedsiębiorczością i rozwojem kapitału ludzkiego. Zmniejszeniu (pomimo wciąż największego udziału w całości środków) ulegnie udział środków na działania związane z promocją zrównoważonego transportu, co będzie musiało być rekompensowane krajowymi środkami publicznymi. Nastąpi wzrost za to wydatków na cele związane z efektywnością energetyczną i gospodarką niskoemisyjną. Nie będzie jednak możliwości finansowania dużych projektów energetycznych (za wyjątkiem OZE) z funduszy strukturalnych.

Dokumentem, który określi sposób zakres i realizacji interwencji funduszy w nowym okresie programowania 2014-2020 będzie Umowa Partnerstwa pomiędzy Komisją Europejską, a rządem RP. W ramach niej rozstrzygnięte zostaną kwestie dotyczące liczby i zakresu programów operacyjnych, zarys systemu wdrażania oraz zakres wsparcia w wybranych obszarach tematycznych. Przewiduje się, że w latach 2014-2020 na poziomie krajowym w Polsce realizowane będą programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz 8 programów operacyjnych. Na poziomie regionalnym będzie realizowanych 16 dwu-funduszowych regionalnych programów operacyjnych. Przewidziane są następujące programy do realizacji w latach 2014-2020:

1. program operacyjny dotyczący innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorstw
2. program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego
3. program operacyjny dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia
4. program operacyjny dotyczący rozwoju cyfrowego
5. program dotyczący rozwoju obszarów wiejskich
6. program dotyczący rozwoju obszarów morskich i rybackich
7. program pomocy technicznej
8. program operacyjny dotyczący Polski Wschodniej
9. programy dotyczące współpracy terytorialnej
10. regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw

Wszystkie te propozycje zostały przekazane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego do pozostałych resortów oraz samorządów wojewódzkich w dokumencie „Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – uwarunkowania strategiczne”. Wskazuje on też na pięć kluczowych geograficznych obszarów strategicznej interwencji:

1. Polska wschodnia (województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie)
2. Miasta wojewódzkie i ich obszary funkcjonalne
3. Miasta i dzielnice wymagające rewitalizacji
4. Obszary, w szczególności wiejskie, o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe

5. Obszary przygraniczne

Założenia do Umowy partnerskiej nie wskazują, że realizacja inwestycji na pozostałych obszarach nie będzie możliwa, co w szczególności dotyczy przedsięwzięć o znaczeniu makroregionalnym lub regionalnym. Do takich przedsięwzięć należeć z pewnością będą wskazywane w Studium Integracji Przestrzennej Pogranicza Polski i Niemiec obszary koncentracji działań szczególnych:

1. Środkowoeuropejski Korytarz Transportowy - pasmo rozwoju społeczno-gospodarczego i korytarz transportowy.
2. Porty ujścia Odry - wzrost ich rangi w Regionie Bałtyckim i w Europie Środkowo-Wschodniej.
3. Transgraniczny Region Metropolitalny Szczecina - ponadregionalny ośrodek rozwoju.
4. Wrocławski obszar funkcjonalny - ponadregionalny ośrodek rozwoju społeczno-ekonomicznego i transferu innowacyjności
5. Krajowe ośrodki wzrostu: Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski
6. Regionalne ośrodki wzrostu i równoważenia rozwoju: Koszalin, Legnica, Wałbrzych, Jelenia Góra
7. Miasta przygraniczne (Świnoujście, Kostrzyn nad Odrą, Słubice, Gubin, Zgorzelec) – wielokierunkowa współpraca transgraniczna i planowanie przestrzenne.
8. Odra - główny korytarz ekologiczny obszaru i oś komunikacyjna obszaru pogranicza.
9. Transgraniczne powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne - spójność i dostępność przestrzenna.
10. Główne obszary zagospodarowania turystycznego - aktywizacja społeczno-ekonomiczna.
11. Obszary zagrożone powodzią – zasięg i metody ochrony.

Należy podkreślić także ich powiązania z poszczególnymi inicjatywami flagowymi Strategii Europa 2020 oraz celami tematycznymi wykazanymi w projektach regulacji dotyczących polityki spójności na lata 2014-2020. Poniższa tabela przedstawia powiązanie poszczególnych obszarów koncentracji działań szczególnych z przywołanymi celami tematycznymi. Wskazane są też programy operacyjne, przewidziane w przedstawionych przez MRR Założeniach do Umowy Partnerstwa, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań.

<p>3.1. Środkowoeuropejski Korytarz Transportowy - pasmo rozwoju społeczno-gospodarczego i korytarz transportowy.</p> <p><i>Osie tematyczne, z którymi dany cel jest szczególnie powiązany:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury; 6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów; 7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych; <p><i>Programy operacyjne, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego 9. Programy dotyczące współpracy terytorialnej 10. Regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw
<p>3.2. Porty ujścia Odry - wzrost ich rangi w Regionie Bałtyckim i w Europie Środkowo-Wschodniej.</p> <p><i>Osie tematyczne, z którymi dany cel jest szczególnie powiązany:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów; 7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych; <p><i>Programy operacyjne, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego

- tacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego
6. Program dotyczący rozwoju obszarów morskich i rybackich
 9. Programy dotyczące współpracy terytorialnej
 10. Regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw

3.3. Transgraniczny Region Metropolitalny Szczecina - ponadregionalny ośrodek rozwoju.

Osie tematyczne, z którymi dany cel jest szczególnie powiązany:

1. Badania naukowe, rozwój technologiczny i innowacje;
3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury;
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;

Programy operacyjne, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań:

1. Program operacyjny dotyczący innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorstw
2. Program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego
9. Programy dotyczące współpracy terytorialnej
10. Regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw

3.4. Wrocławski obszar funkcjonalny - ponadregionalny ośrodek rozwoju społeczno-ekonomicznego i transferu innowacyjności

Osie tematyczne, z którymi dany cel jest szczególnie powiązany:

1. Badania naukowe, rozwój technologiczny i innowacje;
3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury;
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;

Programy operacyjne, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań:

1. Program operacyjny dotyczący innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorstw
2. Program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego
9. programy dotyczące współpracy terytorialnej
10. regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw

3.5. Krajowe ośrodki wzrostu: Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski

Osie tematyczne, z którymi dany cel jest szczególnie powiązany:

1. Badania naukowe, rozwój technologiczny i innowacje;
3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury;
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;
10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;

Programy operacyjne, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań:

1. program operacyjny dotyczący innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorstw
2. program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego
3. program operacyjny dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia
9. programy dotyczące współpracy terytorialnej
10. regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw

3.6. Regionalne ośrodki wzrostu i równoważenia rozwoju: Koszalin, Legnica, Wałbrzych, Jelenia Góra

Osie tematyczne, z którymi dany cel jest szczególnie powiązany:

1. Badania naukowe, rozwój technologiczny i innowacje;
3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury;

7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;

Programy operacyjne, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań:

1. program operacyjny dotyczący innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorstw
2. program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego
3. program operacyjny dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia
9. programy dotyczące współpracy terytorialnej
10. regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw

3.7. Miasta przygraniczne (Świnoujście, Kostrzyn nad Odrą, Słubice, Gubin, Zgorzelec) – wielokierunkowa współpraca transgraniczna i planowanie przestrzenne.

Osie tematyczne, z którymi dany cel jest szczególnie powiązany:

2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych;
3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury;
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;
10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;
11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

Programy operacyjne, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań:

2. program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego
3. program operacyjny dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia
4. program operacyjny dotyczący rozwoju cyfrowego
9. programy dotyczące współpracy terytorialnej
10. regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw

3.8. Odra - główny korytarz ekologiczny obszaru i oś komunikacyjna obszaru pogranicza.

Osie tematyczne, z którymi dany cel jest szczególnie powiązany:

6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów;
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;

Programy operacyjne, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań:

2. program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego
9. programy dotyczące współpracy terytorialnej
10. regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw

3.9. Transgraniczne powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne - spójność i dostępność przestrzenna.

Osie tematyczne, z którymi dany cel jest szczególnie powiązany:

3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury;
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;

Programy operacyjne, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań:

2. program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego
3. program operacyjny dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia
9. programy dotyczące współpracy terytorialnej
10. regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw

3.10. Główne obszary zagospodarowania turystycznego - aktywizacja społeczno-ekonomiczna

Osie tematyczne, z którymi dany cel jest szczególnie powiązany:

3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury;
6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów;
10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;

Programy operacyjne, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań:

3. program operacyjny dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia
5. program dotyczący rozwoju obszarów wiejskich
6. program dotyczący rozwoju obszarów morskich i rybackich
9. programy dotyczące współpracy terytorialnej
10. regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw

3.11. Obszary zagrożone powodzią – zasięg i metody ochrony.

Osie tematyczne, z którymi dany cel jest szczególnie powiązany:

5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów;
11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

Programy operacyjne, z których w szczególności mogą być dofinansowane kierunki proponowanych działań:

2. program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego
9. programy dotyczące współpracy terytorialnej
10. regionalne programy operacyjne EFRR, EFS zarządy województw

Zaproponowane w dokumencie obszary działań szczególnych oraz cele, kierunki i działania w ramach poszczególnych obszarów mogą stanowić punkt odniesienia dla tworzonego obecnie regionalnych programów operacyjnych oraz programów operacyjnych na poziomie krajowym. Proponowane cele koncentracji działań szczególnych mogą znaleźć się w regionalnych programach operacyjnych lub programach na szczeblu krajowym jako projekty kluczowe lub mogą też wpisać się doskonale w realizację proponowanych osi priorytetowych i także zostać wsparte finansowo ze środków unijnych. Jest to rekomendacja Studium Integracji Przestrzennej Pogranicza Polski i Niemiec odnośnie formułowanej obecnie polityki regionalnej dla tego obszaru w perspektywie 2014-2020. Jest to szczególnie ważne ze względu na terytorialny i makroregionalny charakter obszarów koncentracji działań szczególnych, a więc możliwość osiągnięcia większej spójności społeczno-gospodarczej i terytorialnej rozwoju całego obszaru polskiej części pogranicza Polski i Niemiec. Tworzy to wartość dodaną w porównaniu do niepowiązanych ze sobą działań poszczególnych województw. Konieczne jest też określenie najbardziej dopasowanego zgodnie z zasadą subsydiarności poziomu wsparcia dla określonego typu inwestycji. Propozycje te muszą bowiem uwzględniać proponowany podział wspieranych działań z poziomu krajowego i regionalnego.

4.3. Standaryzacja zapisów planistycznych na poziomie regionalnym²

Planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym - wojewódzkim, inaczej niż na poziomie lokalnym, mimo wyraźnego zobowiązania zawartego w art. 40 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, nie doczekało się do chwili obecnej rozporządzenia określającego wymagany zakres projektu planu w części tekstowej i graficznej, w szczególności określającego wymogi dotyczące materiałów planistycznych, skali opracowań kartograficznych, stosowanych oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposobu dokumentowania prac planistycznych.

Jedyną podstawę określającą ogólną zawartość projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi art. 39 ust. 3 ustawy, zgodnie z którym dokument ten uwzględnia ustalenia strategii rozwoju województwa oraz:

- 1) podstawowe elementy sieci osadniczej województwa i ich powiązań komunikacyjnych oraz infrastrukturalnych, w tym kierunki powiązań transgranicznych;
- 2) system obszarów chronionych, w tym obszary ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony uzdrowisk oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 3) rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;
- 4) obszary problemowe wraz z zasadami ich zagospodarowania oraz obszary metropolitalne;
- 5) obszary wsparcia;
- 6) obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- 7) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- 8) obszary występowania udokumentowanych złóż kopalin.

Ponadto kolejne ustępy przepisu (4 i 5) stanowią, iż projekt planu uwzględnia ustalenia koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju i programy zawierające zadania rządowe oraz wskazuje inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością. Ostatni 6 ustęp art. 39 zawiera również ogólny przepis stanowiący, że dla obszaru metropolitalnego uchwała się plan zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego jako część planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Kwestie formalne, proceduralne określają art. 41 i 42 ustawy, natomiast wobec braku przepisów wykonawczych sposób dokumentowania prac planistycznych w praktyce choć nieformalnie opiera się na przepisach poziomu lokalnego czyli planów miejscowych i studiów gmin.

Jedną z prób przygotowania założeń do rozporządzenia wykonawczego w sprawie zakresu PZPW była opracowana przez arch. Janusza Korzenia na potrzeby Ministerstwa Infrastruktury *Ekspertyza nt. wymaganego zakresu planu zagospodarowania przestrzennego województwa*. Została ona wykorzystana do prac nad *Studium integracji przestrzennej polskiej części pogranicza Polski i Niemiec [IPPON]*.

W ekspertyzie zawarto m. in.:

- 1) analizę wymogów dla zakresu i procedury opracowania planu województwa oraz planu obszaru funkcjonalnego,
- 2) propozycję uzupełnień projektu rozporządzenia w sprawie zakresu ww. planów,
- 3) propozycje podstawowych oznaczeń graficznych do stosowania na rysunkach planów,
- 4) propozycje wzorów dokumentów stosowanych przy opracowaniu planów.

Wynikiem opracowania była propozycja założeń do projektu rozporządzenia wykonawczego (dalej projekt rozporządzenia).

Studium IPPON obejmuje swoim zasięgiem obszar trzech przygranicznych województw i w istotnej części bazuje na ustaleniach obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego woje-

² opracowano z wykorzystaniem założeń do projektu rozporządzenia w sprawie zakresu planów zagospodarowania przestrzennego województw – autorstwa arch. Janusza Korzenia.

wództw (województwa lubuskie i zachodniopomorskie) i aktualnym projekcie zmiany planu (województwo dolnośląskie). Jak wynika z wieloletniej współpracy w tym obszarze, w tego typu opracowaniach, wykraczających poza granice jednego województwa, najwyraźniej uwidaczniają się problemy wynikające z braku wspólnych standardów, zarówno w warstwie graficznej jak i tekstowej dokumentów. Problem ten oczywiście dotyczy również pozostałych województw, które podejmują współpracę na poziomie ponadregionalnym w różnych relacjach z wykorzystaniem swoich opracowań planistycznych. W ramach współpracy wewnętrznej, nie wykraczającej poza granice kraju, województwa rozwiązują tę kwestię indywidualnie dostosowując się do bieżących potrzeb i problematyki realizowanych projektów. Studium IPPON ma w swoich założeniach, ujętych już w Porozumieniu w sprawie jego realizacji, stanowić element wyjściowy do opracowania o zasięgu transgranicznym, obejmującym przygraniczne kraje związkowe Niemiec (Meklemburgię-Pomorze Przednie, Brandenburgię wraz z Berlinem i Saksonię). Stąd bardzo istotnym wyzwaniem stało się wypracowanie przez partnerów po stronie polskiej jednolitej formuły dla obrazowania i opisywania zarówno uwarunkowań jak i kierunków rozwoju obszaru pogranicza.

Wykorzystanie wspomnianej ekspertyzy i założeń do projektu rozporządzenia to jeden z kierunków jaki zaproponowano w czasie prac nad Studium IPPON w celu implementacji wypracowanych już rozwiązań na potrzeby standaryzacji publikacji planistycznych studium.

...
Ważnym zagadnieniem przy opracowaniu ekspertyzy było określenie standardowej symboliki i nazewnictwa obiektów oraz ich cech dla sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego województw przy wykorzystaniu systemów informacji przestrzennej, w tym w formie baz danych. Powinno być ono ściśle powiązane z zaproponowanym w projekcie rozporządzenia standardem zapisu projektów tych planów. Dotyczy to zwłaszcza systematyki oznaczeń zawartej w załączniku określającym podstawowe oznaczenia graficzne i być zgodne z wymogami ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej.

Stosowanie standardowej symboliki, nazewnictwa obiektów przestrzennych oraz ich cech przy sporządzaniu planów województw, a także przy opracowaniu studium IPPON powinno stanowić podstawę dla wprowadzenia standardu publikacji tych opracowań. Aby były one właściwie rozumiane przez systemy informatyczne przy tworzeniu odpowiednich modeli zapisu danych planistycznych pożądane byłoby jednoznaczne określenie cech obiektów – przedmiotu tych danych.

Szerzej tą problematykę omówiono w dalszej części rozdziału w punkcie 4.4 System informacji przestrzennej i monitoring realizacji celów planowania przestrzennego.

Istotnym elementem prac nad Studium IPPON było porównanie jego zakresu z planami bądź projektami zmian planów zagospodarowania przestrzennego województw w ich obecnej formule, a także z propozycją struktury tych dokumentów zawartą w założeniach do projektu rozporządzenia wg poniższego brzmienia:

1. Zakres części diagnostyczno – informacyjnej projektu planu województwa, obejmujący opis stanu i uwarunkowania wynikające z:

- położenia regionu i cech jego przestrzeni;
- ze stanu środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego oraz funkcjonowania systemu obszarów chronionych;
- układu podstawowych elementów sieci osadniczej;
- systemu infrastruktury społecznej;
- rozmieszczenia elementów systemu infrastruktury transportowej;
- rozmieszczenia elementów energetyki, gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami;
- ochrony przeciwpowodziowej, wraz ze wskazaniem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- systemów bezpieczeństwa i obrony;
- zidentyfikowania obszarów problemowych oraz wskazanie barier, konfliktów i rezerw w zagospodarowaniu przestrzennym.

Części tej towarzyszyć powinno zestawienie wniosków i rekomendacji z dokumentów unijnych, krajowych i wojewódzkich dla określenia kierunków rozwoju przestrzennego województwa.

2. Zakres projektu tekstu planu województwa, obejmujący obok wprowadzenia określenie jego następujących elementów:

- celów zagospodarowania przestrzennego województwa;
- kierunków i zasad organizacji struktury przestrzennej;
- standardów rozwoju urbanistycznego;
- kierunków i zasad funkcjonowania systemu obszarów chronionych, w tym obszarów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu i dziedzictwa kulturowego,;
- układu podstawowych elementów sieci osadniczej oraz kierunków i zasad ich rozwoju;
- elementów systemu infrastruktury społecznej oraz kierunków i zasad ich rozwoju;
- elementów systemu infrastruktury transportowej oraz kierunków i zasad ich rozwoju;
- elementów systemu energetyki, gospodarki wodno – ściekowej i gospodarki odpadami oraz kierunków i zasad ich rozwoju;
- elementów systemu ochrony przeciwpowodziowej oraz kierunków i zasad ich rozwoju;
- elementów systemów obronności i bezpieczeństwa oraz kierunków i zasad ich rozwoju;
- rozmieszczenia terenów zamkniętych i stref ochronnych terenów zamkniętych;
- wskazania obszarów problemowych oraz zasad i wymogów ich zagospodarowania;
- wskazania obszarów funkcjonalnych oraz kierunków i zasad ich rozwoju;
- wskazania i ustalenia rozmieszczenia - jako ustaleń wiążących planu - inwestycji celu publicznego.

Projekt tekstu planu powinien zawierać również określenie zasad jego realizacji i monitorowania.

Zestawienie przyjętej struktury Studium IPPON z powyższymi założeniami dla planów zagospodarowania przestrzennego województw zaproponowanych w projekcie rozporządzenia pozwala na stwierdzenie, że dokumenty realizowane w oparciu o przyjęte schematy zachowałyby, zwłaszcza w ich częściach diagnostycznych zbliżony charakter.

Kolejnym elementem standaryzacji opracowań jest warstwa graficzna, dla której propozycje oznaczeń głównych elementów zagospodarowania przestrzennego zostały zawarte w przedmiotowym projekcie rozporządzenia. Propozycje te, choć wymagają jeszcze dyskusji i dopracowania np. w zakresie elementów ważnych dla całego obszaru ale charakterystycznych wyłącznie dla jednego z regionów, mogą stanowić podstawę dla konstrukcji struktury warstw graficznych i map tematycznych Studium IPPON.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie oznaczeń graficznych z założeń do proj. rozporządzenia z oznaczeniami zastosowanymi na potrzeby Studium IPPON oraz oznaczeniami stosowanymi w dokumentach planistycznych strony niemieckiej.

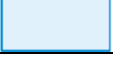

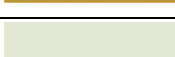

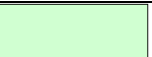

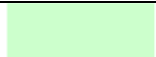

Zestawienie to ilustruje zakres koniecznych prac i uzgodnień w kwestii wspólnego obrazowania map na kolejnym etapie realizacji studium w układzie transgranicznym. Konieczne będzie podjęcie warsztatowej współpracy z partnerami po stronie niemieckiej w celu wypracowania spójnej formuły. W pracach tych należy wykorzystać dotychczasowe doświadczenia i wyniki prac przy formułowaniu wspólnej polsko-niemieckiej legendy na potrzeby systemu informacji przestrzennej DPPLIS (RIDDE-POL). Celowym wydaje się wykorzystanie uzgodnionych już przez strony polską i niemiecką rezultatów tych prac.

Ponadto w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego trwają obecnie prace nad przygotowaniem rozporządzenia określającego wymagany zakres projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa, rozpoczęcie konsultacji projektu dokumentu przewiduje się na początek roku 2013.

ZESTAWIENIE Z OZNACZEŃ GRAFICZNYCH PRZYJĘTYCH W ZAŁOŻENIACH DO PROJ. ROZPORZĄDZENIA Z OZNACZENIAMI PRZYJĘTYMI W STUDIUM IPPON ORAZ OZNACZENIAMI STOSOWANYMI PO STRONIE NIEMIECKIEJ – PROPOZYCJA WYBORU DO PRAC W KOLEJNYM DWUSTRONNYM ETAPIE REALIZACJI PROJEKTU

(UWAGA! Propozycje zawarte w proj. założeń do rozporządzenia wymagają weryfikacji pod kątem potrzeb poszczególnych regionów. Ponadto niektóre z opisów wymagają dostosowania do aktualnego brzmienia wynikającego z przepisów prawa. Przygotowywany w MRR projekt rozporządzenia może wnieść w tej kwestii aktualne propozycje i rozwiązania)

LP.	PRZEDMIOT OZNACZENIA <i>* KOLOREM WPISANO OZNACZENIA, KTÓRYCH NIE ZAWIERAJĄ ZAŁOŻENIA DO PROJ. ROZPORZĄDZENIA</i>	OZNACZENIA NA RYSUNKACH PLANU – WG PROJ. ZAŁOŻEŃ DO ROZPORZ.		OZNACZENIA ZASTOSOWANE W STUDIUM IPPON		OZNACZENIA STOSOWANE W DOKUMENTACH NIEMIECKICH		
		STAN ISTNIEJĄCY	STAN PROJEKTOWA	STAN ISTNIEJĄCY	STAN PROJEKTOWA	MEKLEMBURGIA PP	BRANDENBURGIA	SAKSONIA
1	SYSTEM OBSZARÓW CHRONIONYCH I ROZMIESZCZENIE OBSZARÓW PRZESTRZENI CHRONIONEJ							
1.1	PARKI NARODOWE Z OTULINAMI O POW. > 25 HA							
1.2	REZERWATY PRZYRODY							
1.3	REZERWATY PRZYRODY O POW. > 25 HA							
1.4	PARKI KRAJOBRAZOWE Z OTULINAMI							
1.5	OBSZARY NATURA 2000 OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY (OSO)							
1.6	OBSZARY NATURA 2000 SPECJALNE OBSZARY OCHRONY (SOO)							
1.7	OBSZARY WODNO-BŁOTNE CHRONIONE KONWENCJĄ Z RAMSAR							
1.8	OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU O ZNACZENIU PONADLOKALNYM							
1.9	KORYTARZE EKOLOGICZNE ŁĄCZĄCE PODSTAWOWE ELEMENTY SYSTEMU OCHRONY PRZYRODY							
1.10	RZECZNE KORYTARZE EKOLOGICZNE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM							
1.11	OBSZARY UZDROWISKOWE							
	<i>UZDROWISKA</i>							

1.12	OBIEKTY ZABYTKOWE NA LIŚCIE UNESCO							
1.13	POMNIKI HISTORII							
1.14	PARKI KULTUROWE							
	WIELKOPRZESTRZENNE OBSZARY CHRO- NIONE							
2	ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO							
2.1	GŁÓWNE RZEKI I ZBIORNIKI WODNE							
2.2	JEZIORA I ZBIORNIKI RETENCYJNE O PONADNORMATYWNYM STĘŻENIU ZANIECZYSZCZEŃ							
2.3	RZEKI O ZŁEJ JAKOŚCI WODY							
2.4	ZASIĘGI WYSTĘPOWANIA LEJÓW DEPRE- SYJNYCH							
2.5	OBSZARY NAJWIĘKSZEGO DEFICYTU WODY							
2.6	OBSZARY ZASILANIA GŁÓWNYCH ZBIOR- NIKÓW							
2.7	OBSZARY WYSTĘPOWANIA I WYKORZY- STANIA							
2.8	UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN O POW. > 25 HA							
2.9	UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN O POW. < 25 HA							
2.10	TERENY GÓRNICZE							
2.11	NIEZAGOSPODAROWANE ZŁOŻA O ZNA- CZENIU STRATEGICZNYM							
2.12	OBSZARY NAJLEPSZYCH GLEB WYMAGAJĄCE SZCZEGÓLNEJ OCHRONY							
2.13	LASY							
2.14	GŁÓWNE EMITORY ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA							
2.15	ZABYTKOWE MIEJSKIE UKŁADY URBANI- STYCZNE							
2.16	ZABYTKOWE UKŁADY RURALISTYCZNE							

2.17	DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ							
2.18	GLÓWNE ZABYTKOWE ZESPOŁY ARCHEOLOGICZNE							
3	PODSTAWOWE ELEMENTY SIECI OSADNICZEJ							
3.1	OŚRODEK WOJEWÓDZKI			Szczecin				
	CENTRUM LANDOWE							
3.2	OŚRODKI POWIATOWE, OŚRODKI GMINNE			Koszalin Cedynia				
	CENTRA PONADLOKALNE Z PODZIAŁEM FUNKCJI							
	CENTRUM ŚREDNIEJ WIELKOŚCI							
	CENTRUM LOKALNE							
3.3	OŚRODKI MIEJSKIE: MIASTA BARDZO DUŻE (POW. 300 TYS. MIESZK.), DUŻE (100 - 300 TYS. MIESZK.), ŚREDNIE (50 - 100 TYS. MIESZK.), MAŁE (10 - 50 TYS. MIESZK.), BARDZO MAŁE (DO 10 TYS. MIESZK.)							
3.4	GLÓWNE OŚRODKI AKTYWIZACJI (WZROSTU) O ZNACZENIU EUROPEJSKIM, KRAJOWYM, WOJEWÓDZKIM							
3.5	OŚRODKI AKTYWIZACJI W PAŚMACH ROZWOJOWYCH O ZNACZENIU EUROPEJSKIM, KRAJOWYM, WOJEWÓDZKIM							
	REGIONALNE OŚRODKI AKTYWIZACJI							

3.6	OŚRODKI RÓWNOWAŻENIA ROZWOJU W OBSZARZE FUNKCJONALNYM I/LUB PAŚMIE							
3.7	OBSZARY FUNKCJONALNE							
3.8	PASMA ROZWOJOWE							
3.9	TERENY OSADNICTWA							
	SPECJALNE JEDNOSTKI OSADNICTWA							
3.10	SPECJALNE STREFY EKONOMICZNE							
3.11	PARKI PRZEMYSŁOWE, TECHNOLOGICZNE I TECHNOLOGICZNO-PRZEMYSŁOWE							
3.12	NAJWAŻNIEJSZE PRZEDSIĘBIORSTWA PRZETWÓRSTWA PRZEMYSŁOWEGO I GÓRNICZWA							
3.13	MIEJSCA KONCENTRACJI PROCESÓW URBANIZACYJNYCH							
3.14	GRANICE OBSZARÓW PROBLEMOWYCH							
3.15	MIEJSCA KONFLIKTÓW PRZESTRZENNYCH							
3.16	POTENCJALNE MIEJSCA KONFLIKTOWE							
4	ELEMENTY SYSTEMU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ							
4.1	CENTRA ADMINISTRACYJNE							
4.2	OŚRODKI ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ							
4.3	SIEDZIBY DELEGATUR I ODDZIAŁÓW URZĘDÓW CENTRALNYCH							
4.4	WYSPECJALIZOWANE OŚRODKI AKADEMICKIE							
4.5	OŚRODKI SZKOLNICTWA WYŻSZEGO							
4.6	PONADREGIONALNE OŚRODKI O WIELU WYSPECJALIZOWANYCH FUNKCJACH MEDYCZNYCH							
4.7	REGIONALNE OŚRODKI O WYSPECJALIZOWANYCH FUNKCJACH MEDYCZNYCH							

4.8	OŚRODKI KULTURALNE O ZNACZENIU EUROPEJSKIM I KRAJOWYM							
4.9	WAŻNIEJSZE OŚRODKI UPOWSZECHNIANIA KULTURY							
4.10	OŚRODKI ORGANIZACJI MIĘDZYNARODOWYCH I KRAJOWYCH IMPREZ SPORTOWYCH							
4.11	WAŻNIEJSZE OGÓLNODOSTĘPNE WIELOFUNKCYJNE OBIEKTY SPORTOWE							
4.12	CENTRA KONGRESOWE							
4.13	OŚRODKI OBSŁUGI BIZNESU							
5	ELEMENTY SYSTEMU INFRASTRUKTURY TRANSPORTU							
5.1	ODCINKI DRÓG W EUROPEJSKIEJ SIECI TNT-T							
5.2	AUTOSTRADY (Z ICH NUMERAMI)							
	WIELKOPRZESTRZENNE POŁĄCZENIA DROGOWE							
5.3	DROGI EKSPRESOWE (Z ICH NUMERAMI)							
5.4	REZERWY TERENU POD BUDOWĘ POSTULOWANYCH							
5.5	DROGI KRAJOWE (Z ICH NUMERAMI)							
	PONADREGIONALNE POŁĄCZENIA DROGOWE							
5.6	DROGI KRAJOWE MIĘDZYNARODOWE (Z ICH NUMERAMI)							
5.7	DROGI WOJEWÓDZKIE (Z ICH NUMERAMI)							
	REGIONALNE POŁĄCZENIA DROGOWE							
5.8	WAŻNIEJSZE DROGI POWIATOWE I W MIASTACH NA PRAWACH POWIATU							
5.9	WĘZŁY DROGOWE NA AUTOSTRADACH I DROGACH EKSPRESOWYCH							
5.10	LINIE KOLEJOWE O ZNACZENIU MIĘDZYNARODOWYM (Z ICH NUMERAMI)							
	WIELKOPRZESTRZENNE POŁĄCZENIA SZYNOWE							

	PONADREGIONALNE POŁĄCZENIA SZYNOWE							
	REGIONALNE POŁĄCZENIE SZYNOWE							
5.11	POZOSTAŁE CZYNNY LINIE KOLEJOWE (Z ICH NUMERAMI)							
	KOLEJ DUŻYCH PRĘDKOŚCI							
	LINIE KOLEJOWE PAŃSTWOWE							
	LINIE KOLEJOWE REGIONALNE							
5.12	NIECZYNNE LINIE KOLEJOWE							
5.13	GLÓWNE WĘZŁY KOLEJOWE							
5.14	STACJE WĘZŁOWE							
	MIĘDZYNARODOWY KORYTARZ TRANSPORTOWY							
5.15	GLÓWNE PORTY MORSKIE							
	PORT MORSKI O PODSTAWOWYM ZNACZENIU DLA GOSPODARKI NARODOWEJ							
5.16	POZOSTAŁE PORTY							
	PORT MORSKI							
	MAŁY PORT MORSKI							
5.17	WAŻNIEJSZE MARINY							
5.18	GLÓWNE SZLAKI ŻEGLUGOWE							
5.19	ODCINKI ŚRÓDLĄDOWYCH DRÓG WODNYCH O ZNACZENIU MIĘDZYNARODOWYM (Z ICH NUMERAMI I KLASĄ ŻEGLOWNOŚCI)							

5.20	ODCINKI ŚRÓDLĄDOWYCH DRÓG WODNYCH O ZNACZENIU REGIONALNYM							
	TORY WODNE							
	KLASY ŻEGLOWNOŚCI DRÓG WODNYCH - II / III / IVB							
5.21	PORTY RZECZNE / CZYNNE							
5.22	NIECZYNNE PORTY RZECZNE							
5.23	PRZEPRAWY PROMOWE							
5.24	STOPNIE WODNE							
	MIEDZYNARODOWY PORT LOTNICZY							
5.25	REGIONALNY PORT LOTNICZY							
5.26	LOTNISKA UŻYTKOWANE / NIEUŻYTKOWANE							
5.27	CENTRA LOGISTYCZNE							
5.28	CENTRA INTERMODALNE							
6	ELEMENTY SYSTEMÓW ENERGETYKI, GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ I GOSPODARKI ODPADAMI							
6.1	ELEKTROWNIE KONWENCJONALNE							
6.2	ELEKTROCIĘPŁOWNIE							
6.3	NAPOWIETRZNE LINIE ELEKTROENERGETYCZNE							
6.4	LINIE JW. - 220 KV							
6.5	LINIE JW. - 110 KV							

6.6	KABLOWE LINIE ELEKTROENERGETYCZNE 110 KV							
6.7	STACJE ELEKTROENERGETYCZNE O GÓRNYM NAPIĘCIU: 400 KV, 220 KV, 110 KV							
6.8	SIECI GAZOWE WYSOKIEGO CIŚNIENIA							
6.9	SIECI GAZOWE PODWYŻSZONEGO ŚREDNIEGO CIŚNIENIA							
	GAZOCIĄG TRANZYTOWY							
6.10	ROZDZIELNIE GAZU							
6.11	STACJE REDUKCYJNO-POMIAROWE I-GO STOPNIA							
6.12	ZŁOŻA GAZU ZIEMNEGO							
6.13	PODZIEMNE MAGAZYNY GAZU							
6.14	GAZOCIĄGI PRZESYŁU CO ²							
6.15	RUROCIĄGI PALIWOWE							
6.16	TERMINALE PALIWOWE							
6.17	ROPOCIĄGI TRANZYTOWE							
6.18	FARMY WIATROWE							
6.19	OBSZARY PREFEROWANE DO BUDOWY FARM WIATROWYCH							
6.20	ELEKTROWNIE WODNE							
6.21	ELEKTROWNIE SZCZYTOWO-POMPOWE							
6.22	WIĘKSZE ZESPOŁY ELEKTROWNI SŁONECZNYCH							
6.23	OŚRODKI GEOTERMALNE							
6.24	WIĘKSZE ELEKTROWNIE BIOGAZOWE							
6.25	TERENY PREFEROWANE DO PRODUKCJI BIOMASY							

6.26	UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH O WYD. > 500M ³ /H							
6.27	UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH O WYD. > 10 000M ³ /D							
6.28	WIĘKSZE WIELOFUNKCYJNE ZBIORNIKI WODNE							
6.29	OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW							
6.30	OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WSKAZANE DO MODERNIZACJI LUB ROZBUDOWY							
6.31	SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH OBOJĘTNYCH / NIEBEZPIECZNYCH							
6.32	SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH							
7	ELEMENTY SYSTEMÓW OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ, ZAGROŻEŃ ORAZ OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA							
7.1	GRANICE ZLEWNI RZEK							
	ZLEWNIE RZEK							
7.2	OBSZARY BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO WODĄ 1%							
7.3	OBSZARY BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO WODĄ 10%							
7.4	OBSZARY WYMAGAJĄCE OCHRONY PRZED POWODZIĄ							
7.5	OBSZARY WYMAGAJĄCE SZCZEGÓLNEJ OCHRONY PRZED POWODZIĄ							
	OBSZARY ZAREZERWOWANE DLA OCHRONY BRZEGÓW I PRZED POWODZIĄ							
7.6	ZBIORNIKI RETENCYJNE							
7.7	ZBIORNIKI MAŁEJ RETENCJI							
7.8	SUCHE ZBIORNIKI PRZECIWPOWODZIOWE							
7.9	OBSZARY OCHRONNE ZBIORNIKÓW WÓD							
	OBSZARY OCHRONY WODY PITNEJ							
7.10	GLÓWNE JAZY I ŚLUZY							

7.11	POLDERY							
7.12	GLÓWNE WAŁY PRZECIWPOWODZIOWE							
7.13	ZAKŁADY DUŻEGO I ZWIĘKSZONEGO RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII PRZEMYSŁOWE							
7.14	OBSZARY Z RYZYKIEM TĄPNIĘĆ							
7.15	OBSZARY ZAGROŻEŃ RUCHAMI MAS ZIEMNYCH							
7.16	ODCINKI DRÓG SZCZEGÓLNIENIE NARAŻONE NA RYZYKO WYSTĄPIENIA NADZWYCZAJNYCH ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA ZE							
7.17	WIĘKSZE TERENY ZAMKNIĘTE ZWIĄZANE Z OBRONNOŚCIĄ ZE STREFAMI OCHRONNYMI							
7.18	STREFY OCHRONNE OD LOTNISK							
7.19	CENTRA POWIADOMIENIA RATUNKOWEGO							
7.20	SZPITALNE ODDZIAŁY RATUNKOWE							
8	INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO							
8.1	O ZNACZENIU KRAJOWYM WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KRAJU (PZPK)		 1-PZPK					
8.2	O ZNACZENIU KRAJOWYM WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU KRAJU (SRK)		 1-SRK					
8.3	O ZNACZENIU KRAJOWYM WYNIKAJĄCE Z INNYCH PROGRAMÓW (PK)		 1-PK					
8.4	O ZNACZENIU KRAJOWYM WYNIKAJĄCE Z INNYCH DOKUMENTÓW KRAJOWYCH (K)		 1-K					
8.5	O ZNACZENIU WOJEWÓDZKIM ZAWARTE W WOJEWÓDZKICH PROGRAMACH ROZWOJU (PW)		 1-PW					
8.6	O ZNACZENIU WOJEWÓDZKIM WYNIKAJĄCE Z INNYCH DOKUMENTÓW (W)		 1-W					
8.7	O ZNACZENIU POWIATOWYM (P)		 1-P					

4.4. System informacji przestrzennej i monitoring realizacji celów planowania przestrzennego

1. Wprowadzenie

Potrzeba zastosowania Systemu Informacji Przestrzennej do planowania przestrzennego pozostaje w obecnych czasach kwestią bezsporną i nie wymagającą argumentacji. Zagadnieniem podlegającym dyskusji może być jedynie wybór systemu, który powinien sprowadzać się do wyboru drogi rozwoju systemu, zapewniającej mu stabilność i integralność w dłuższym horyzoncie czasowym z innymi obecnie tworzonymi systemami. Z pomocą w planowaniu założeń systemu przychodzi dyrektywa INSPIRE, nakreślając ogólne zasady, które mają być spełnione przy tworzeniu Infrastruktury Informacji Przestrzennej (IIP) w Krajach Unii Europejskiej. Założenia INSPIRE mają na celu wskazanie pożądanej drogi rozwoju i zmierzają do wypracowania wspólnej platformy, określanej jako IIP, dla wzajemnie niespójnych i trudno przekładalnych, powstałych dotychczas w różnych technologiach, a przez to rozproszonych systemów informacji przestrzennej. Spełniając podstawowe założenia wyartykułowane w dyrektywie, tworzony SIP zapewnia podstawową wartość takiego systemu, czyli interoperacyjność.

2. Stan wyjściowy projektu

W momencie przystąpienia do projektu, każdy z Partnerów wojewódzkich posiadał własny System Informacji Przestrzennej, realizowany za pomocą odmiennych narzędzi GIS. Systemy te, o różnym stopniu zaawansowania, zaprojektowane do celów innych, niż *Studium Integracji Przestrzennej* spełniały odmienne zadania. Dane przestrzenne zgromadzone w tych systemach wymagały selekcji, oceny, harmonizacji, uzupełnienia braków lub w konsekwencji wytworzenia nowych danych – doprowadzenia do ich jednorodności i spójności na obszarze trzech województw.

Z uwagi na istnienie systemu informacji przestrzennej pokrywającego zakresem przestrzennym obszar zbliżony do obszaru zainteresowania *Studium* – dorzecze Odry, stanowiący zintegrowane narzędzie do koordynacji zadań realizowanych w ramach Programu dla Odry-2006, oraz zgromadzone w tym systemie dane przestrzenne, zdecydowano o podjęciu współpracy z Wydziałem Programu dla Odry-2006. Współpraca ma na celu wykorzystanie funkcjonującej platformy SIPDO – System Informacji Przestrzennej Dorzecza Odry¹ do stworzenia wyodrębnionego modułu obsługującego *Studium Integracji Przestrzennej Polskiej Części Pogranicza Polski i Niemiec*, z wykorzystaniem bazy danych SIPDO. Działanie to pozwala na zintegrowanie zasobów modułu *Studium* z zasobami SIPDO, z możliwością obrazowania zasobów na jednej mapie. Przy okazji przyjęcia nowych zadań wykonana została modernizacja samego systemu SIPDO oraz aktualizacja licencji oprogramowania. Wartość systemu SIPDO, z punktu widzenia *Studium*, polega na zgromadzonych zasobach danych oraz zasobach wiedzy.

3. Założenia funkcjonowania systemu informacji przestrzennej

Zmodernizowany system umożliwia tworzenie usług udostępniania danych przestrzennych zgodnie z obowiązującymi standardami Open Geospatial Consortium². Zastosowanie tego typu standardów pozwala użytkownikom na zintegrowanie treści merytorycznych pomiędzy modułami tematycznymi zarówno samego SIPDO jak również innych systemów w domenie budowanych w Europie IIP.

Integracja modułu IPPON z pozostałymi modułami SIPDO rozszerza zakres dostępu do danych merytorycznych. Planowane jest również porozumienie z GUGiK pozwalające na użycie usług sieciowych udostępniania danych topograficznych³ jako danych podkładowych do prezentowania danych planistycznych.

3.1. Płaszczyzny dostępu do Systemu

Poprawnie zaprojektowany system informacji przestrzennej ma spełniać zadania ułatwiające pracę jego użytkownikom, jest tylko narzędziem służącym osiągnięciu celów. Należy go projektować stosownie do potrzeb, w tym wypadku dla międzyregionalnego i międzypaństwowego planowania przestrzeni pogranicza dwóch państw.

¹ <http://www.programodra.pl/sipdo>

² OGC, międzynarodowa organizacja non profit, która opracowuje definicje otwartych standardów danych oraz technicznych usług sieciowych; strona internetowa: <http://www.opengeospatial.org/>

³ <http://www.geoportal.gov.pl/>

Do systemu należy zaplanować dostęp wielopłaszczyznowy, jednocześnie mając na uwadze różne grupy odbiorców. Dwie podstawowe grupy odbiorców to

- A. użytkownicy mający dostęp do modyfikacji zbiorów danych oraz
- B. użytkownicy mający dostęp jedynie do przeglądania tych zbiorów.

Dla obydwu tych grup należy przewidzieć i zdefiniować:

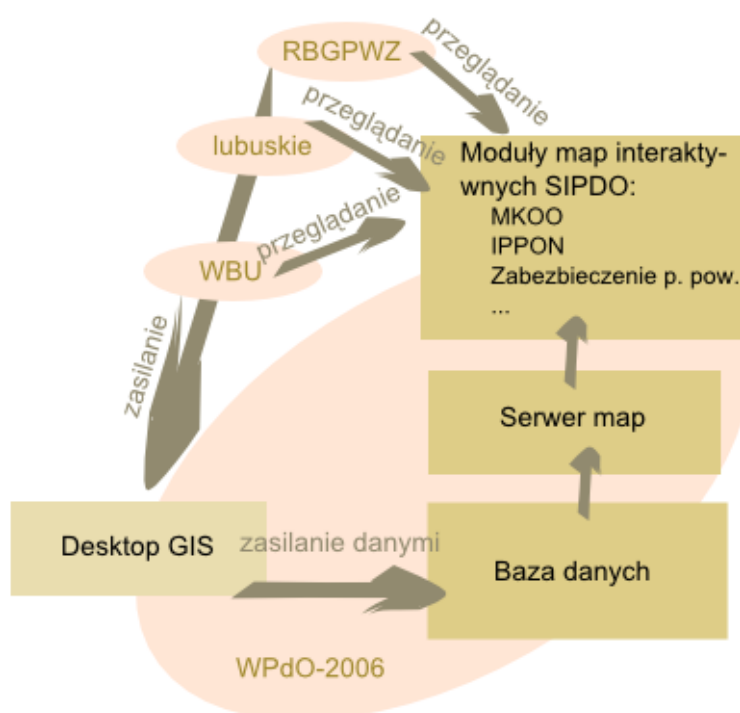
- a. dostęp z poziomu klientów desktopowych,
- b. dostęp z poziomu klientów osadzonych w przeglądarce internetowej.

Dostęp „A.a.” jest przewidziany tylko dla pracowników Wydziału Programu dla Odry-2006. Dla wojewódzkich Partnerów projektu IPPON przewidziany jest dostęp typu „A.b.”, po zalogowaniu się do panelu administracyjnego. Dostęp typu „B.a.” będzie realizowany poprzez upublicznienie adresów WMS poszczególnych warstw zbiorów danych i realizowany za pomocą dowolnych klientów desktopowych zgodnych ze standardami OGC. Dostęp typu „B.b.” będzie realizowany poprzez moduł IPPON w SIPDO bez konieczności logowania. Może być również realizowany za pomocą użycia upublicznionych adresów WMS w innych mapach interaktywnych osadzonych w przeglądarkach internetowych.

3.2. Architektura systemu

Docelowym Systemem Informacji Przestrzennej, z punktu widzenia narzędziowego, jest system znajdujący się fizycznie we Wrocławiu w Wydziale Programu dla Odry-2006, a składający się z następujących elementów:

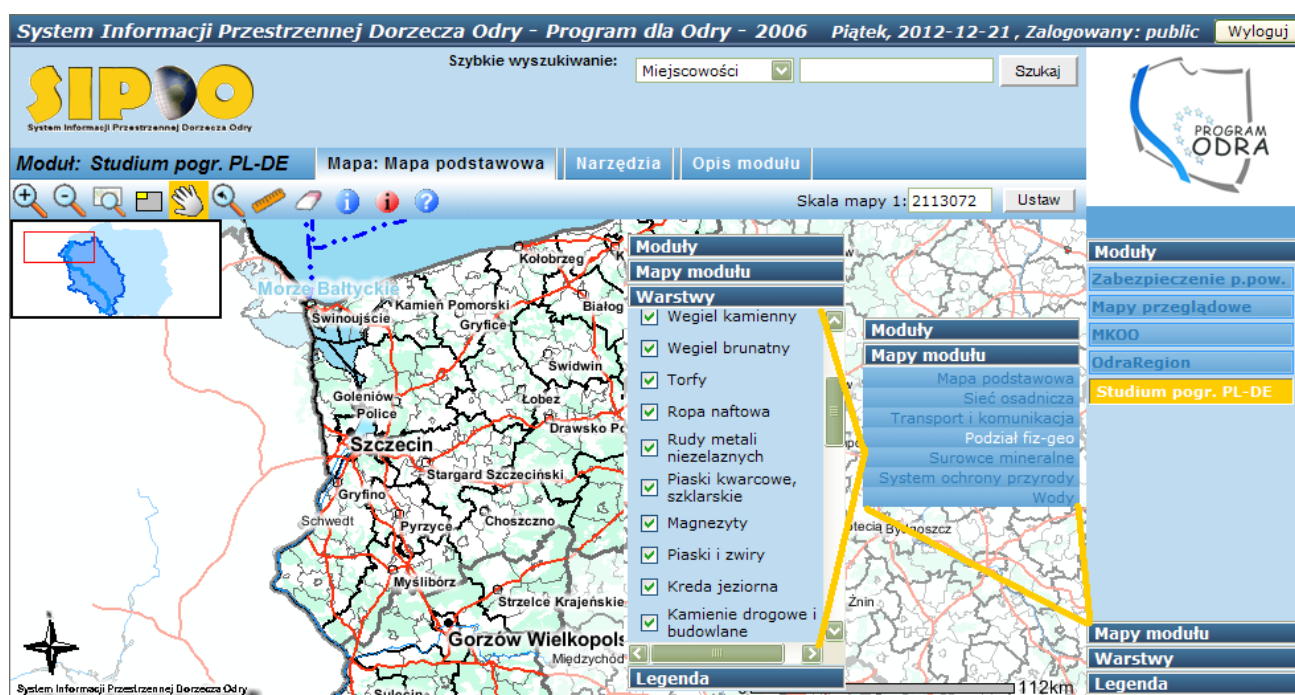
1. SZBD¹ PostgreSQL oraz (jeśli to możliwe) PostGIS w wersji 2.0 w warstwie bazodanowej,
2. Windows Server w warstwie serwerowej, umożliwiający pracę serwera mapowego: ArcGIS Server Enterprise Standard z ArcSDE - do generowania usług map internetowych, oraz
3. ArcGIS ArcInfo i 2 instalacje ArcGIS ArcEditor z pojedynczymi rozszerzeniami Spatial Analyst, 3D Analyst, Publisher, w warstwie desktopowej - do zarządzania danymi,
4. autorskiego klienta w przeglądarce internetowej napisanego wykorzystaniem ArcGIS API for JavaScript, oraz frameworku Dojo.

Rysunek 1. IPPON w strukturze SIPDO

¹ System Zarządzania Bazą Danych

Wzmiankowane oprogramowanie desktopowe znajduje się w Wydziale Programu dla Odry-2006, i z tego poziomu możliwy jest dostęp do zasilania bazy danych oraz aktualizacji danych w niej zgromadzonych. Dostęp Partnerów projektu IPPON (pracowników 3 województw) do zarządzania danymi planowany jest z poziomu przeglądarki internetowej, z wykorzystaniem narzędzia napisanego przez pracowników Wydziału Programu dla Odry-2006 przy wykorzystaniu możliwości ArcGIS API for JavaScript oraz frameworku Dojo. Najbardziej istotnym elementem Systemu, z punktu widzenia Partnerów i użytkowników projektu IPPON, jest klient w przeglądarce internetowej. To ta warstwa będzie służyła do przeglądania danych, komponowania map innych niż wcześniej zdefiniowane, drukowania kompozycji, podejmowania decyzji. Moduł IPPON jest integralnym modułem systemu SIPDO, składającego się obecnie z pięciu modułów (rysunek 2.). Sam system SIPDO może być rozszerzany o kolejne moduły, obecnie zgromadzone są moduły Zabezpieczenie przeciwpowodziowe, Mapy przeglądowe, MKOO (Międzynarodowa Komisja Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem), OdraRegion oraz Studium pogranicza PL-DE (IPPON).

Rysunek 2 Moduły systemu SIPDO, dostęp do map modułu IPPON, wybór warstw.

Każdy z modułów systemu SIPDO składa się z map, których zestaw może być dowolnie komponowany ze wszystkich warstw GIS zgromadzonych w bazie danych SIPDO a także zewnętrznych warstw serwowanych jako usługi sieciowe zgodne ze standardami OGC.

Zgromadzenie danych w jednym systemie umożliwia dowolne komponowanie map z warstw GIS zgromadzonych we wszystkich modułach, i tak np. dane Projektu CORINE Land Cover 2000 dotyczące pokrycia terenu oraz zmian pokrycia terenu mogą być komponowane z danymi projektu IPPON na potrzeby Studium pogranicza.

3.2.1. Mapa Interaktywna IPPON

Wybrane do budowy klienta w przeglądarce internetowej nowe API¹ pozwala na stworzenie między innymi galerii map², która wydaje się być najlepszym wyborem dla prezentacji danych zgromadzonych w systemie informacji przestrzennej *Studium*. Została ona zaprojektowana do prezentowania dynamicznej galerii map,

¹ API - (ang.) Application Programming Interface, interfejs programowania aplikacji

² Public Maps Gallery template (version 1.3.1)

warstw i aplikacji mobilnych. Przykład takiej galerii¹ dostępny na stronie producenta, prezentuje użytkownikowi galerię map w postaci ich miniatur, z których każda jest odnośnikiem do interaktywnej mapy.

Widok mapy osadzonej na stronie internetowej może być przełączany na widok pełnoekranowy. Należy zwrócić uwagę, że funkcjonalność szablonu galerii, przywołanego jako przykład, oraz każdej z map, może być rozszerzana o dowolną funkcję dostępną w ArcGIS API for JavaScript oraz frameworku Dojo. W podstawowej wersji map osadzonych w galerii możliwe jest:

- przełączanie map bazowych,
- przełączanie widoku pełnoekranowego,
- centrowanie mapy na lokalizacji użytkownika,
- legenda,
- podziałka i
- zoom.

W obszarze legendy dostępne są trzy zakładki:

- legenda
- warstwy
- informacje o mapie.

Na zakładce *warstwy* możliwe jest włączanie i wyłączenie widoczności warstw. Zakładkę *informacje o mapie* można wykorzystać do umieszczenia fragmentów tekstu *Studium*, z przekierowaniem do jego rozdziałów traktujących o zagadnieniach prezentowanych na danej mapie.

Ze względu na generalizację danych przestrzennych oraz rozciągłość przestrzenną obszaru zainteresowania, przyjęto skalę 1 : 100 000 jako największą do wyświetlania map *kierunków*. Skala najmniejsza może pozostać nieokreślona ze względu na wykorzystanie podkładów map obejmujących zasięgiem całą kulę ziemską. Przy takim założeniu jest możliwe ukazanie obszaru zainteresowania na tle Europy oraz Świata.

Oprócz map prezentujących cały obszar studium, przygotowano dokładniejsze mapy dla miast przygranicznych: Świnoujście, Kostrzyn nad Odrą, Słubice, Gubin, Zgorzelec oraz miast metropolitalnych Szczecin i Wrocław.

Jako mapy podkładowe o zasięgu światowym przyjęto ogólnie dostępne mapy OpenStreetMap oraz inne mapy, na wykorzystanie których pozwala licencja dostarczona z oprogramowaniem ArcGIS API for JavaScript - Mapy internetowe ESRI ArcGIS Online Basemaps² oraz mapy dostarczone wraz z programowaniem ESRI (Data & Maps for ArcGIS Server).

Powyższe dane nie są danymi o jakości oficjalnych danych urzędowych, dlatego planowane jest również wykorzystanie jako danych podkładowych wspomnianych wcześniej usług sieciowych udostępnianych przez GUGiK. Podkłady te będą wykorzystane głównie do prezentacji na ich bazie danych planistycznych miast przygranicznych i metropolitalnych w skali do 1:10 000.

3.3. Możliwości rozwoju systemu

Użycie nowych technologii i zastosowanie standardów opracowanych przez OGC otwiera drogę integracji systemu SIPDO z systemami krajowej i europejskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej, umożliwiając dostęp do wielu interdyscyplinarnych zakresów danych przestrzennych. Zastosowanie wskazanych standardów, poprzez aktualizację oprogramowania systemu SIPDO i włączenie tych zasobów do infrastruktur informacji przestrzennej znajduje ogromne uzasadnienie w obecnej sytuacji budowy Europejskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej oraz stanowi wkład w zasoby Krajowej Infrastruktury Informacji Przestrzennej.

Opisywany system jest skalowalny i umożliwia przystąpienie do niego kolejnych partnerów pod warunkiem udostępnienia przez nich danych za pomocą usług sieciowych zgodnych ze standardami OGC. Usługi takie można, przy pomocy opisywanego wyżej klienta w przeglądarce internetowej, zebrać i wyświetlić na wspólnej mapie modułu IPPON w systemie SIPDO lub jako kolejne moduły systemu. Aby mapy Studium pogranicza pozostały kartograficznie jednorodne, należy wypracować wspólne standardy zapisu

¹ <http://www.arcgis.com/apps/PublicGallery/index.html>

² <http://www.esri.pl/index.php/produkty/dane>

planistycznego po obu stronach granicy i użyć ich jako symboli kartograficznych do redakcji map udostępnianych za pomocą usług sieciowych. Symbole takie zostały zaproponowane rozdziale 4.3.

4. Monitoring realizacji celów planowania przestrzennego

Zastosowanie wyżej wskazanych rozwiązań dla SIP, pozwala na stały monitoring realizacji celów planowania przestrzennego. Monitoring ten jest możliwy jedynie pod warunkiem cyklicznej aktualizacji danych zgromadzonych w bazie danych. Aktualizacja ta, powinna odbywać się w cyklach zgodnych z przepisami dotyczącymi opracowywania i oceny planów województw. Z natury rzeczy nie będzie to prowadziło do aktualizacji danych pokrywających cały obszar Studium w tym samym czasie. Dane będą aktualizowane na obszarach właściwości województw, z przesunięciem czasowym właściwym ich cyklowi zmian i ocen Planów województw.

Z tego względu wszelkie dane, których aktualizacja ze względów położenia przestrzennego będzie leżała w gestii partnerów wojewódzkich, muszą zostać opatrzone atrybutem TERYT właściwym województwu. Dodanie takiego atrybutu w fazie harmonizacji danych, pozwoli na tworzenie zapytań do bazy i aktualizację obiektów zebranych na jednej warstwie, a będących we właściwości jednego z partnerów.

W ramach współpracy pomiędzy Wydziałem Programu dla Odry-2006 a Partnerami *Studium* powinna zostać przewidziana możliwość dodawania nowych zestawów map, pozwalających na prezentowanie zmian i tym samym ukazywanie stopnia realizacji celów planowania przestrzennego w kolejnych okresach czasu.

Do monitoringu celów planowania przestrzennego może być wykorzystana np. usługa WPS, pozwalająca na analizę zmian w czasie obiektów przestrzennych.